DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
7. Sınıf · Sosyal Bilgiler · 9. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Evimiz Dünya — Bölgesel ve Küresel Sorunların Çözümünde Türkiye'nin Rolü, Uluslararası Kuruluşlar ve Küresel Vatandaşlık (SB.7.2.2)

SB.7.2.2. İklim değişikliği, kuraklık, açlık, çevre kirliliği, zorunlu göç, salgın hastalıklar ve terör gibi bölgesel ve küresel sorunları sınıflandırarak neden-sonuç ilişkilerini çözümler. · SB.7.2.3. Bölgesel ve küresel sorunların çözümünde Türkiye'nin barış diplomasisini, insani yardım kurumlarını (AFAD, Kızılay, TİKA), uluslararası kuruluşları (BM, FAO, WHO, UNICEF, UNESCO, TDT, NATO) ve bireysel sorumlulukları değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Belirli bir coğrafyayı etkileyen sorunlara bölgesel sorun; sınırları aşarak tüm dünyayı tehdit eden sorunlara (küresel ısınma, salgınlar, uluslararası terör, açlık) küresel sorun denir.
- Türkiye; AFAD (arama-kurtarma), Türk Kızılay (gıda, barınma, sağlık) ve TİKA (su kuyusu, okul, kalkınma) ile küresel insani diplomasinin öncüsüdür.
- Ülkemiz Rusya-Ukrayna Savaşı'nda Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması'na arabuluculuk etmiş ve BM tarafından 30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü ilan edilen çevre hareketini başlatmıştır.

1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki ulusal ve uluslararası kuruluşları sağ sütundaki temel görev alanlarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. TİKA (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı)

☐ 2. AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı)

☐ 3. FAO (BM Gıda ve Tarım Örgütü)

☐ 4. TDT (Türk Devletleri Teşkilatı)

a) Küresel açlık, kıtlık ve yetersiz beslenmeyle mücadele edip tarımı geliştirme

b) Yurt içi ve yurt dışındaki deprem, sel ve yangınlarda arama-kurtarma yapma

c) Türk dünyası ülkeleri arasında ekonomik, kültürel ve bölgesel iş birliği kurma

d) Dost ülkelerde temiz su kuyusu, okul, hastane ve kalkınma projeleri yürütme

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki sınıflandırma panosunda küresel sorunlar üç ana başlık altında toplanmıştır. Panoda soru işareti (?) ile boş bırakılan

1. Çevre ve İklim	2. İnsani ve Sosyal	3. Güvenlik ve Barış
Küresel ısınma · Kuraklık	? (Boş bırakılan kart)	Uluslararası terör · Savaş

Ⓐ Açlık, kıtlık, zorunlu göç ve küresel salgın hastalıklar

Ⓑ Kutup buzullarının erimesi ve ozon tabakasının seyrelmesi

Ⓒ Siber güvenlik saldırıları ve uluslararası sınır çatışmaları

Ⓓ Yenilenebilir güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulması

3 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki Sıfır Atık ve Küresel Vatandaşlık Kartı'ndan yararlanarak iklim değişikliği ve kuraklığı önlemek için bir 7.

1. Evde ve Okulda Tasarruf	2. Sıfır Atık (30 Mart BM)
Su ve elektrik israfını önleme	Atıkları kaynağında ayrıştırma
Karbon ve su ayak izini azaltma	Geri dönüşüm ve ağaçlandırma

4 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki kriz senaryosu kartlarını inceleyerek her sorunun çözümünde doğrudan görev alan Birleşmiş Milletler uzmanlık kuruluşunu (WHO,

1. Salgın Kriz	2. Çocuk Kriz	3. Miras Kriz	4. Göç Kriz
WHO · Sağlık	? · Çocuk Hakları	? · Kültür/Eğitim	UNHCR · ?

Küresel Kriz Senaryosu	İlgili BM Kuruluşu	Temel Çalışma Alanı
1. Yeni bir bulaşıcı salgının yayılması	WHO (DSÖ)	
2. Savaş bölgesindeki çocukların eğitimsiz kalması		
3. Tarihî ve doğal miras alanlarının tahrip edilmesi		Eğitim, bilim ve ortak kültür mirası
4. Çatışmalar nedeniyle sivillerin komşu ülkelere sığınması	UNHCR	

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Bölgesel-küresel sorunlar ve Türkiye'nin rolüyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Ulaşım ve etkileşimin hızlandığı günümüzde bölgesel bir kuraklık veya çatışma kısa sürede küresel bir soruna dönüşebilir.	☐	☐
Küresel iklim değişikliği ve okyanus kirliliği yalnızca tek bir devletin kendi sınırları içinde alacağı önlemlerle tamamen çözülebilir.	☐	☐
Türkiye, Rusya-Ukrayna Savaşı'nda Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması'na öncülük ederek küresel açlık krizini önlemiştir.	☐	☐
Türkiye'nin başlattığı Sıfır Atık hareketi kapsamında BM Genel Kurulu 30 Mart'ı «Uluslararası Sıfır Atık Günü» ilan etmiştir.	☐	☐
NATO ve AGİT, yalnızca nesli tükenen kutup hayvanlarını korumak amacıyla kurulmuş çevre örgütleridir.	☐	☐

6 BOŞLUK DOLDURMA

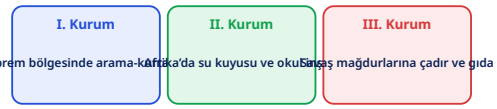
Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun kavramlarla tamamlayınız.

dünyada | karbon | Kızılay | bölgesel | Paris

1. Türkiye, 2021 yılında _____ İklim Anlaşması'nı onaylayarak 2053 Net Sıfır Emisyon hedefini ilan etmiştir.
2. Afet ve savaş bölgelerine kan, gıda, çadır ve sağlık yardımı ulaştıran köklü kurumumuz Türk _____'dır.
3. Bireylerin toplu taşıma kullanması ve enerji tasarrufu yapması _____ ayak izini küçültür.
4. Türkiye dış politikasında Atatürk'ün «Yurtta barış, _____ barış» ilkesini rehber edinir.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki haber bülteni kartında Türkiye'nin üç farklı kıtada yürüttüğü insani faaliyetler verilmiştir. Bu faaliyetleri yürüten milli

(A) I: TÜİK — II: RTÜK — III: BDDK

(B) I: AFAD — II: TİKA — III: Türk Kızılay

(C) I: TİKA — II: AFAD — III: UNESCO

(D) I: Türk Kızılay — II: NATO — III: AFAD

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki şemada bölgesel ve küresel ölçekli dört durum verilmiştir. Hangi kartta yer alan sorun yalnızca tek bir havzayı değil,

(A) 1. Kart: Bir ilçedeki mahalle parkının aydınlatma lambalarının bozulması

(B) 2. Kart: Bir köy yolunun heyelan nedeniyle iki gün ulaşıma kapanması

(C) 3. Kart: Atmosferdeki sera gazı artışıyla küresel iklim değişikliğinin yaşanması

(D) 4. Kart: Bir apartmanda su deposu temizliği için suyun üç saat kesilmesi

9 KISA CEVAP

Görseldeki diplomasi kartında özetlenen «Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması»nda Türkiye'nin üstlendiği rolü ve bu anlaşmanın küresel gıda

10 SIRALAMA

Görseldeki zincirleme etki şemasını izleyerek fosil yakıt kullanımından iklim göçlerine uzanan neden-sonuç sürecini 1'den 4'e kadar sıralayınız.

☐ Küresel ısınma sonucunda yağış rejiminin bozulması, şiddetli kuraklık ve çölleşmenin başlaması

☐ Kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtların aşırı tüketilmesiyle atmosferde sera gazlarının birikmesi

☐ Su kaynaklarının kuruması ve tarımsal üretimin düşmesiyle bölgede açlık ve kıtlık krizinin çıkması

☐ Temel yaşam kaynaklarını kaybeden insanların başka bölgelere ve ülkelere zorunlu göç etmesi

11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki Türkiye'nin Üyesi Olduğu Kuruluşlar Panosu incelendiğinde aşağıdaki çıkarımlardan hangisi **yapılamaz?**

(A) Türkiye hem küresel barış (BM, NATO) hem de bölgesel iş birliği (TDT, KEİ, İİT) örgütlerinde aktif rol almaktadır.

(B) Ülkemiz kültür, eğitim, sağlık ve gıda gibi farklı küresel sorun alanlarında uluslararası dayanışmaya katılmaktadır.

(C) Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) ülkemizin bölgesel bağlarını güçlendirmektedir.

(D) Türkiye uluslararası kuruluşların hiçbirine üye olmayıp küresel sorunlara karşı tamamen kapalı bir politika izlemektedir.

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle «devletlerin küresel sorunları savaşmadan görüşme ve uzlaşma yoluyla

Sera gazı salımını azaltmayı amaçlayan Paris İklim Anlaşması'nın imzalandığı şehir

Savaş veya afet nedeniyle ülkesini terk edip başka ülkeye sığınan kişi

Türkiye'nin başlattığı çevre hareketinde geri dönüşümle önlenen durum: sıfır ___

Atatürk'ün «Yurtta ___, dünyada ___» sözündeki temel evrensel değer

Buzulların erimesine ve kuraklığa yol açan küresel sıcaklık artışı: küresel ___

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.